No. 774. 1849.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te dresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 31 OCTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 30 October.

ONTWERP VAN WET
TER REGELING VAN HET

LAGER ONDERWIJS.

Voorheen gebood men uit naam van de Godsdienst te *gelooven*, en het *weten* was vrij gelaten. Thans wordt het *gelooven* vrij, volstrekt vrij en onverschillig geacht, en integendeel het *weten* wordt als pligt opgelegd en geboden.... De school is thans zoo verpligtend voor de aardsche zaligheid, als voorheen de Katechismus voor de hemelsche.

De Katholiek XVI, 80.

VIII.

Wie had het zich ook ooit kunnen voorstellen, dat de intrigues van eenige weinigen er in zouden slagen, het gouvernementaal raderwerk zoo langen tijd stil te laten staan! Voor eenige weken reeds mogt men elken dag het einde der ministerieële krisis verwachten; mogt men zich nog vleijen, dat ook de revolutionnaire partij des behouds haar vaderland te lief had en te zeer gehecht was aan de handhaving der openbare orde, dan dat zij niet gaarne zou toelaten, dat de gevaren ophielden, immer aan een zoodanigen interimairen toestand verbonden, als waarin wij nu ruim zes weken hebben doorgebragt; voor eenige weken reeds was het geene dwaasheid te hopen, dat eerdaags een definitief Ministerie eindelijk zou optreden, dat spoedig zou te verklaren hebben, welk lot het aan het lager-onderwijs-ontwerp-de Kempenaer had toegedacht en aan die overige wets-ontwerpen, waarin de grondwettige regten en vrijheden hun graf zouden vinden. In die verwachting — helaas, het is gebleken hoe ijdel zij was en met welke onverantwoordelijke roekeloosheid de revolutionnaire partij des behouds liever alles, alles op het spel zet, dan hare plannen van overheersching te laten varen! — in die verwachting dan, en daar wij toch reeds ons woordje gezegd hadden over het laatste ministerieel product van den heer de Kempenaer, zoodat het wel onmogelijk was zich omtrent onze meening deswege te vergissen, meenden wij de verdere ontleding van het lager-onderwijs-ontwerp te mogen staken. Dit ons stilzwijgen dienaangaande heeft echter de goedkeuring van vele onzer lezers niet weggedragen. Daar zijn er verscheidene, die ons de eer hebben gedaan, ons, onder de meest vereerende betuiging hunner sympathie voor onze inzigten, te verzoeken, onzen arbeid over het wets-ontwerp van den 3 September te vervolgen op gelijke wijze, als wij dit ten aanzien zijner eerste veertien artikelen gedaan hebben, opdat het vooral blijke, eerstens, welke boeijen aan de vrijheid van onderwijs in dit wets-ontwerp waren toebereid, en, ten andere, hoe het verfoeijelijkst Socialismus door dit wets-ontwerp den lande wordt ingevoerd.

Van te vele zijden is ons dit verlangen beteekend geworden, dan dat wij ons niet zouden haasten daaraan te voldoen. — Wie, overigens, durft bepalen, of het nu ernst is, ons eindelijk eens een ministerie te gunnen en te geven? Wie zal het wagen ons te verzekeren, dat niet op nieuw de camarilla, in verbond getreden met de revolutionnaire mannen van *de Nederlander*, beproeven zal het bootje, waarin de heeren Thorbecke en v. Rosenthal zijn ingescheept, tusschen gevaarlijke klippen te sturen, op welke het 't gewenscht gevaar loopt te pletter te stooten? De partij van *de Nederlander* verklaart door haar orgaan, dat zij zal dulden een ministerie-Thorbecke; dat verklaart zij openlijk in haar laatste Nommer; daar is dus alle reden om het ergste van den boozen en in 't geheim werkenden geest der intrigue te vreezen! Daar is dus grond om te vreezen, dat, al werd het wets-ontwerp de Kempenaer ingetrokken, wij met een niet veel beter Wets-ontwerp zouden begiftigd worden.

Al ware het derhalve niet dat wij aan het verlangen van vele door ons hooggeachte mannen te voldoen hadden, — ook dan nog zou het niet ongepast zijn, op nieuw het ontleed-mes der kritiek ter hand te nemen, het socialistisch opvoedings- en onderwijs-plan van den heer de Kempenaer in zijne verborgenste zamenstelling te vervolgen en aan te wijzen wat er van onze kinderen, wat er van het dierbaar vaderland zou geworden, indien ooit de regering het bestond een zoo doemwaardig plan te verwezenlijken. Wij vatten daarom heden onze taak weder op, vast besloten het niet weder van eene meer of minder gunstige kans van een ministerie te krijgen, zelfs niet van eene definitieve zamenstelling van eenig ministerie afhankelijk te stellen, haar voort te zetten of af te breken.

De auteur van het *Examen* over de *Mémoire*, enz. acht zijn werkje allezins aanbevelingswaardig, omdat wij het een prulschrift genoemd hebben (zie N. R. Courant van heden). *De gustibus non est disputandum.* Wij gunnen dan ook aan *Sarzena* gaarne het genoegen zijn eigen werk een meesterstuk te gelooven en zich zelven, in zijn zelfbehagen, een doorslepen tacticien, een voorstander van waarheid en regt en een vriend des vaderlands. Dat wij echter het regt hebben hem voor dit alles niet te houden, zullen wij bewijzen bij eene eerstvolgende gelegenheid.

Tot zoolang willen wij intusschen niet wachten met de mededeeling der volgende plaats uit zijn *examen*. Men herinnert zich de historie betreffende der *Anti-Jezuitische broeders;* haar bestaan werd het eerst in de *Indépendance Belge* geopenbaard; de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* schold deze openbaring een belagchelijk praatje; een tweede correspondent bevestigde de mededeeling der eerste in de *Indépendance;* ook diens verklaring werd stoutweg door het Rotterdamsche Blad gelogenstraft. Wat ons betreft, — schoon wij de hoofden der genoemde orde kennen, zoowel als de plaats van hunne zamenkomst, bleven wij ons bepalen tot het refereren van hetgeen over en weder dienaangaande geschreven werd, zonder door onze verklaring dit te bevestigen of te logenstraffen. Wij hadden geene officieële stukken in handen nopens deze *orde*, hoedanige wij steeds voor ons hadden, wanneer er sprake was in onze kolommen over andere geheime protestantsche genootschappen, en getrouw aan onze gewoonte van niet dan op officieële bescheiden te oordeelen, schorsten wij ons oordeel op. Zoo was de stand dezer zaak, toen het pamphlet van *Sarzena* het licht zag, en door dezen in de bijna uitsluitend opmerkelijke passaadje van zijn geschrift het volgende omtrent de *Orde der Anti Jezuitsche Broeders* aan het licht werd gebragt:

»Dit Genootschap, 't welk niets anders is dan eene schandelijke veinzerij, is het gedrochtelijk werk van hen die overgebleven zijn van de zoogenaamde patriotten, welke in 't laatst der vorige eeuw ons vaderland aan de cohorten van het Fransche schrikbewind overleverden en hetzelve daardoor een slag toebragten, onder welker heilloozen gevolgen wij thans nog zuchten. — Die zoogezegde patriotten, die reeds vóór 60 jaren met de Katholijke partij broederlijk instemden, en hunne nakomelingen in dezelfde misdadige beginselen opgevoed, *hebben niets minder op het oog dan het huis van Oranje omver te werpen en het koningschap te vernietigen, ten einde eene republiek, waarvan zij de hoofden konden worden, daarvoor in de plaats te stellen. Doch daar zij de innige verknochtheid der Nederlanders aan het regerend doorluchtig stamhuis kenden, hebben zij bedacht hun ijver voor de godsdienst hunner vaderen in de zaak te mengen, en die heilige godsdienst op eene schijnheilige wijze te bezigen tot een middel om de gemoederen op te winden.*

»Maar om dit doel te bereiken, hebben zij voor dit geheim Genootschap de uiterlijke vormen der Vrijmetselarij aangenomen, en het even als deze in onderscheidene graden verdeeld, hetgeen hun de bevoegdheid geeft om slechts de bekleeders der hoogste graden toe te laten; hen namelijk, van wie zij zich verzekerd hebben dat zij hunne misdadige oogmerken deelen, en kennis dragen van het ware geheime doel, terwijl zij gemoedelijke Protestanten bedriegen, die, door den schijn misleid, zich bij dat Genootschap, dat zij niet genoegzaam kennen, aansluiten en daardoor zamenzweerders worden zonder zulks te vermoeden.

»De overtuiging dat zij gelukkig te zwak zijn om te steunen op hunne eigene krachten, en de gemeenschap in het kwaad, bewerken dat dit Genootschap gemeene zaak maakt met de Katholijke partij (!!) en in gemeen overleg met dezelve handelt (!!!) zoodat — terwijl die partij, met welker hoofden de aanvoerders van het bovengenoemd Genootschap zeer drukke doch geheime betrekkingen onderhouden (!!!) de Regering gestadig tot het doen van nieuwe inwilligingen tracht te drijven, en tevens op lasterlijke wijze den persoonlijken goeden naam van het Hoofd van den Staat in het duister aantast (!!!) — het Genootschap van zijnen kant met ijver werkt om den Koning van de toegenegenheid zijner Protestantsche onderdanen te berooven, door hem, op eene voor een verstandig man waarlijk bespottelijke wijze te beschuldigen van eene voorliefde voor de Katholijken te koesteren. Op deze wijze hoopt die gedrochtelijke vereeniging den Koning te *isoleren* en de mogelijkheid te doen ontstaan om den troon van het huis van Oranje omver te werpen, van dat stamhuis, met welks lot, het lot van het protestantisme in de Nederlanden zoo naauw verbonden is, en om dit doel des te zekerder te bereiken, is het dat het Genootschap ijverig werkzaam is om die auteurs en dagbladschrijvers bij de Protestanten verdacht te maken, welke het Jezuitisme reden heeft te vreezen, en dat het in het geheim door den schandelijksten laster diegenen aantast, wier trouw aan hun wettigen vorst en aan hunne heilige godsdienst het hun niet gelukken kan om te koopen."

Zoo ver *Sarsena*. 't Is een knappertje die aan dezen laatsten volzin, wat dat verbond tusschen Jezuiten en anti-Jezuiten betreft, *ut vulgo dicitur*, kop of staart weet te vinden. De Jezuiten d. i. de Katholijken in verbond getreden met de anti-Jezuiten, d. i. de anti-Katholijken — 't heeft in waarheid veel van dolhuis-praat, wij geven ons dan ook de moeite niet er langer bij stil te staan.

Wat echter thans boven allen twijfel verheven is, immers wanneer wij waarde mogen hechten aan de verklaring van een te dezen aanzien zoo goed ingelicht persoon als Sarsena voorgeeft te zijn, is, dat er onder den naam van *orde der Anti Jezuitische broeders* een genootschap is, dat het stamhuis van Oranje tracht omver te werpen en eene Republiek tot stand te brengen, en dat ter aanwerving van adepten zich bedient van het voorwendsel des godsdienstshaats tegen de Katholijken. — Het is ons genoeg deze verklaring van Sarsena geconstateerd te hebben. Zal onze Koning, zal de Regering leeren inzien, *waar* hunne vijanden zijn of zullen zij voortgaan de oogen voor het gevaar gesloten te houden, en op nieuw bevestigen het bekende adagium: *Quos perdere vult Juppiter, prius dementat?*

Nog altijd is de onderwijzers-kwestie van Zijdewind aanhangig. Men schijnt maar niet gezind te zijn, om aan het billijk verlangen der gemeentenaren, meermalen zoo waardig en zoo ernstig uitgedrukt, spoedig te gemoet te komen. Duidelijk wordt het monopolie gerekt. Neen, niet de gemeentenaren zijn er de schuld van, dat de Katholijke jeugd van Zijdewind nu 10 (*tien*) maanden zonder school-onderwijs is gebleven, — wij zoeken de oorzaak ergens elders. Waar zij eigenlijk schuilt, moge men uit het volgende opmaken, hetgeen slechts een uittreksel is van een meer omstandig verhaal, doch dat wij voor alsnog bij onze overige documenten zullen leggen.

Maandag den 15 October ll. werden de leden van het gemeente-bestuur te Oude Niedorp op het raadhuis geroepen, zonder te weten, wat er verhandeld moest worden. Onder die leden woonden er drie te Zijdewind, doch slechts één derzelve compareerde; een tweede lid was ziek, een derde verhinderd.

Naauwelijks was het lid uit Zijdewind ten raadhuize verschenen, of hem werd bekend gemaakt, dat de Gouverneur op het adres van 20 Aug. ll. (medegedeeld in ons Nummer van 15 Aug.) geschreven en verzocht had, om eene opgave, *hoeveel* inwoners van Zijdewind en *wie* hunner op het request geteekend hadden, zonder bij de zaak belang te hebben, als geene kinderen bezittende, die school behoorden te gaan en te jong waren, en of deze niet tot teekenen waren *aangedrongen*, *aangepord* of *verpligt* geworden? Men zal begrijpen, waar dit op zag, vooral wanneer men in der tijd het valsche berigt, in het bekende schoolblaadje *de Wekker* gelezen heeft; maar daarover nu heengestapt, — men slaagde er in 15 onderteekenaars te vinden, van wien men meende, dat zij bij de zaak geen belang hadden, of tot teekenen waren *aangedrongen*, *aangepord*, *verpligt*, enz.

Den volgenden dag werd een bode afgezonden, om die 15 verdachte personen te gelasten, Donderdag den 18 Oct. voor het Gemeente-bestuur te verschijnen. Hoe schoon die dag ook voor den akkerbouw ware, de gedaagden moesten hun werk laten liggen, en sommigen hunner een gedeelte van hun dagloon opofferen. Maar zoo veel belang stellen de Zijdewinders wel in deze zaak, dat zij zich ook dit getroostten.

Zij deden nog meer. Zonder den 18 af te wachten, teekenden de 15 gedaagden met nog omtrent eens zoo veel belangstellenden als den 20 Augustus geteekend hadden, den voorgaanden dag hetzelfde adres van vroeger, terwijl de eersten, uitgezonderd 3 à 4, die afwezig waren, nog deze merkwaardige verklaring aan het Gemeente-bestuur met hunne naamteekening bekrachtigen.

Edel Achtb. Heeren!

Als ingezetenen en onderhoorigen van Zijdewind, gemeente Oude Niedorp, geven wij ondergeteekenden te kennen, dat wij op het request, d. d. 20 Augustus ll. aan U. Ed. Achtb. ingezonden, geteekend hebben voor en in het belang van *elk kind* van Zijdewind, voor en in het belang van alle kinderen van onze plaats, voor en in het belang van onze geheele schooljeugd, opdat wij toch eindelijk dien onderwijzer (H. J. Henning) voor onze ongelukkige kinderen en ons ongelukkige ouders mogten erlangen, welke U. Ed. Achtbare wel de goedheid gehad hebt bij het laatste vergelijkend examen met de meerderheid van stemmen te verkiezen.

Hierbij verzoeken wij vriendelijk van U. Ed. Achtb. te mogen vernemen, om welke reden het ons ongeoorloofd zoude zijn, om het besproken ingezonden request, in het belang van onze mede ingezetenen, te onderteekenen?

't Welk doende, enz.

Op den grooten dag des gerigts verschijnen de gedaagden ten raadhuize. Wat daar in het geheel is voorgevallen, bewaren wij. Alleen willen wij melding maken van twee hunner. Op de vraag van den Secretaris: »*hoe kom je er toe om op dat request van 20 Augustus te teekenen: je hebt er volstrekt geen belang bij, je hebt maar één klein kindje?*" gaf de aangesprokene ten antwoord: »*ik heb voor het kindje van mijne zuster zaliger* (overleden zuster) *dat 7 jaren oud is en bij mijn vrouws vader is, ook geteekend, en ook voor alle kinderen van 't Zijdewind, die mij ook ter harte gaan!*" En op de vraag: »*ben je daartoe niet* AANGEPORD, *hebben ze jou niet* GENOODZAAKT?" liet de eenvoudige man karakteristiek volgen: »*in 't geheel niet, ik heb het uit eigen willekeurigheid gedaan!*"

Een tweede gedaagde moest binnen komen, en deze overhandigde de bovenstaande verklaring. Toen hield het afzonderlijk vragen op, en al de onderteekenaars, behalve één, kwamen binnen. En wat gebeurt nu? Met eene voorlezing uit het schrijven van den gouverneur over zoogenaamde incompetentie nam het verhoor een einde en werd deze comedie afgespeeld.

Den volgenden dag werd nog aan het gemeente-bestuur hetzelfde adres van 20 Augustus, eenigzins gewijzigd, ingediend, en nam een der onderteekenaars de vrijheid om een afschrift te verzoeken van de resolutie, welke op dit request mogt vallen.

Maar het gemeente-bestuur van Oude Niedorp loopt in de eerste plaats aan den leiband van den gouverneur. Het adres van 19 October moet opgezonden zijn, althans dit werd aan adressant te kennen gegeven.

Duidelijk ziet men, hoe met de afdoening der onderwijzers-kwestie te Zijdewind getalmd wordt. Het zou ons niet verwonderen, wanneer men dacht: de Zijdewinders zullen hunne kinderen wel eens moede worden, en ze bij den niet gewilden meester zenden. Doch men heeft zich tot nog toe vergist. De Zijdewinders hebben hunne kinderen veel te lief. Ligt laat de gouverneur hun op het laatste adres weder twee maanden wachten.

't Is echter niet te denken, dat zij voor dien tijd geene andere pogingen zullen aanwenden. En waarlijk, waar men zoo ongezind schijnt te zijn om aan hun billijk en wettig verzoek te voldoen, waar men talmt en talmt, hopende daardoor het monopolie te rekken, waar men tien maanden lang de ouders met een opgedrongen onderwijzer noodzaakt hunne kinderen van school-onderwijs verstoken te laten, daar zijn andere stappen te regtvaardigen, en zal het noodzakelijk worden, een beroep op de vertegenwoordiging te doen.

Ter zake der beurs-manoeuvres, door de hoofden van de partij van den *Nederlander* in het werk gesteld, om te kunnen zeggen, dat de fondsen gedaald waren op de tijding, dat de heer Thorbecke belast was met de zamenstelling van een ministerie, lezen wij het volgende ingezonden artikel in het *Handelsblad* van heden:

»..... R. heeft met leedwezen en bevreemding ontwaard, hoe de pogingen van eene zekere partij allengs hebben te weeg gebragt, dat inderdaad telkens als er ernstig sprake is van een ministerie Thorbecke, de nationale schuldbrieven in eene min gunstige houding verkeeren. Onder den invloed van allerlei ongerijmde sprookjes schijnt dus de beurs geheel vergeten te hebben, dat toen het er op aankwam, de regten van een groot aantal nationale schuldeischers tegen eene roekelooze aanranding te verdedigen, de Heer Thorbecke tot hunne ijverigste kampvechters behoorde. Toen in het jaar 1841 het ontwerp tot zoogenaamden vervroegden overgang der uitgestelde in werkelijke schuld werd te berde gebragt, was het de Heer Thorbecke die, krachtiger dan eenig ander staatsman, de valsche en gevaarlijke stellingen van het ministerie van finantiën bestreed, die overtuigend betoogde, dat de staat als wetgever de verbindtenissen niet kan wijzigen, die hij, als geldopnemer, jegens zijne crediteuren, heeft aangegaan. Bij 's mans alom bekende vastheid van beginselen mag worden vastgesteld, dat hij, minister, de als hoogleeraar verdedigde goede beginselen zal weten te doen handhaven. Voor allen, die belang hebben bij de getrouwe vervulling der geldelijke verbindtenissen van den staat, en wie heeft er niet direct of indirect belang bij? kan de verhoogde invloed van zulk eenen ijverigen voorstander der juiste beginselen van het staatscrediet derhalve slechts welkom zijn. Noodlottige wereldgebeurtenissen kunnen Nederlands financien en crediet schokken, wie ook 's rijks aangelegenheden moge beheeren. Boven alle wetten heerscht de ijzeren wet der noodzakelijkheid. Maar er zullen door staatsmannen van goede trouw en helder begrip, voorzeker nimmer plannen of ontwerpen worden beraamd of in praktijk gebragt, die, onder den schijn van eerlijkheid, met verbindtenissen, *welke*, krachtens bestaande wetten, *heiliglijk moesten worden nagekomen*, den spot drijven en het openbaar crediet ligtvaardig in de waagschaal stellen.

»De heer Thorbecke is een der weinigen, welke dit in der tijd hebben doorzien, en wel vrij wat beter dan de aanhangers der partij, welke thans dien staatsman als gevaarlijk voor de belangen der staatsschuldeischers zoude willen doen voorkomen."

De *Staats-Courant* van heden bevat nog geene opgave van nieuwe ministers.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal is bijeengeroepen tegen Dingsdag den 6 November aanstaande des namiddags ten 3 ure, tot hervatting van hare werkzaamheden.

Het zal onzen lezers voorzeker niet onaangenaam zijn hier eene beknopte historische opgave te vinden, van de Pausen, die door de wisselvalligheden der tijden genoodzaakt zijn geworden, hun verblijf te Rome met een oponthoud in het koningrijk Napels te verwisselen.

Leo IX trok in 1053 naar Apulien, om den voortdringende Noormannen een dam tegen te stellen, doch moest ten gevolge dier expeditie den pausselijken zetel naar Benevento verplaatsen. Nicolaus II ging insgelijks van Rome naar Benevento, om met de Noormannen een vergelijk te treffen. Nog in hetzelfde jaar verdedigden hem zijne nieuwe vrienden tegen de oproerige graven van Tusculum en Galera. Gregorius VII moest in 1084 tegen de oproerige Romeinen veiligheid zoeken in den Engelenburg, en stierf, bevrijd door Robert Guiscard, het volgende jaar te Salerno in ballingschap. Victor III ging in 1087, Urbanus II in 1098 naar Benevento, om van daar uit Kerk en Staat met grooter vrijheid en onafhankelijkheid te kunnen regeren. Paschalis II nam ook voor Hendrik V derwaarts de vlugt. Gelasius II vlugtte voor denzelfden Keizer in 1118 naar zijne vaderstad Gaëta. Onvrijwillige reizen naar Benevento maakten ook Calixtus II in 1120, Honorius II in 1127, Innocentius II in 1137 en Adrianus IV in 1155.

Oproerlingen in Rome dwongen Alexander III in 1167 om met eenige kardinalen heimelijk naar Gaëta en later naar Benevento te vlugten. Innocentius III begaf zich in 1208 naar St. Germano om vandaar uit te werken aan de innerlijke bevrediging des lands. Innocentius IV moest in 1254 mede aldaar een toevlugtsoord zoeken, en hij eindigde zijne dagen te Napels. Zijn opvolger Alexander IV kon eerst in het volgende jaar zijner verkiezing naar Rome terugkeeren. Celestinus V vlugtte kort na zijne verheffing in 1294 van Perugia naar het Napolitaansche Aquila en abdiceerde den 13 dec. van hetzelfde jaar te Napels. Zijn opvolger Bonifacius VIII moest daar blijven tot in het volgende jaar. Urbanus VI werd gedwongen van 1380 tot 1385 ver van Rome, te Napels en te Nocera te leven. Bonifacius IX was op de vlugt naar het Zuiden, toen koning Wladislaus van Napels nog ter regter tijd hem te hulp kwam en het oproerige volk kastijdde. Sedert dien tijd en vooral na het concilie van Costnitz beleefden de Vorsten der Kerk rustiger tijden. Benedictus XIII begaf zich in 1727 naar Benevento en Monte-Casino doch slechts om eene gelofte te vervullen. Pius VI maakte zich gereed om naar Napels te vlugten toen Bonaparte in Februarij 1797 Rome met eene legermagt bedreigde. De vrede van Tolentino deed het onweder afdeinzen. Pius IX werd door de partij der oproerlingen gedwongen, zijne vrijheid buiten Rome te zoeken. Hij verliet die stad den 24 Nov. van het vorige jaar tegen den avond en kwam den volgenden dag te Gaëta aan. Den 3 Sept. van dit jaar ging hij scheep naar Portici, waar hij zich thans nog bevindt.

Z. M. heeft den heer H. P. van Ede van der Pals, regent van het gasthuis te Rotterdam, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, ter vereering van den ijver en de zelfopoffering, door hem in onderscheiden betrekkingen, maar vooral ook aan de verpleging der choleralijders te dier stede besteed.

De minister van Finantien brengt, ter kennisse van handel en scheepvaart, dat de vaartuigen, welke zich tot de dienst der klaringen bezuiden de *Engelsmansplaat* en op de *Uithuizerwad*, bewesten de *Wadden* bevinden, op den *vijftienden November aanstaande* zullen verzeilen, het eerste naar *Oostmahorn*, of in geval van nood naar *Ezumazijl*, en het tweede naar de *Zoltkamp*, en dat, van gezegd tijdstip af aan, tot nadere bekendmaking toe, de klaring der schepen, langs of over de *Wadden* inkomende of uitgaande, moet geschieden als volgt:

1°. aan het vaartuig onder *Oostmahorn* of *Ezumazijl*, voor de schepen, van de zijde van *Dokkumerzijl* en verder regtstreeks naar zee- of langs de *Wadden* uitgaande, of omgekeerd inkomende; mitsgaders, zoolang hetzelve zich te *Oostmahorn* kan ophouden, voor de inkomende schepen, bestemd naar *Groningen* of het *Rijddiep*.;

2°. aan het vaartuig aan de *Zoltkamp*, voor de van *Groningen* of langs het *Rijddiep* naar zee of langs de *Groninger Wadden* uitgaande schepen, alsmede voor de aldaar uit nood binnenvallende schepen, gelijk ook voor de zoodanige, welke inkomende en bestemd naar *Groningen*, het vaartuig niet meer onder *Oostmahorn* mogten hebben aangetroffen.

Betreffenden het eergistere te 's Bosch plaats gehad hebbend ongeluk met de stoomboot ***Jan van Arkel*** n° 2, lezen wij heden in de *Noord-Brabanter*:

»De stoomboot is letterlijk door midden geslagen. De losplaats, het paradeplein, tot zelfs de Orthensche weg waren met verbrijzelde stukken als overdekt. Door een bijna wonderdadig toeval is weinig schade aan huizen als anderzins aangerigt. Het *Stoomboots-veerhuis* op de Breede Haven heeft eenigzins geleden door een brok cylinder dat daar ter plaatse is nedergevallen, eene aan het Engelsche veer liggende aak is door den schoorsteen getroffen en gezonken. Een zwaar stuk van den ketel is over boomen en huizen gesprongen en achter de Breede Haven in den zoogenaamden Bak nedergevallen.

»Het akeligste van dit voorval zijn de menschenlevens die men te betreuren heeft. Zoo van de passagiers als bemanning hebben acht (*tien*) personen dit voorval met hun leven bekocht; vier zijn zwaar gekwetst; een knecht is vermist, terwijl vermoedelijk nog meer slagtoffers vermist worden. Op eenen verren afstand van de plaats des ongeluks heeft men sommige lijken gevonden. Eenige andere personen zijn ligter gekwetst geraakt, anderen weder, waaronder de kapitein van de stoomboot, geheel onbezeerd er afgekomen.

»Wij willen het liefst niet wagen het akelige te beschrijven dat dit tooneel van verwoesting opleverde; die door midden geslagene boot, die arbeid om het achterste gedeelte, dat geheel onder water lag uit een te slaan, om er de lijken, die er zich moesten bevinden uit te halen; die opeenstapeling van ijzer, hout en andere voorwerpen, welke den arbeid verhinderde, die elkander opvolgende draagmanden, van het gasthuis, die lijken en gekwetsten vervoerden; die algemeene ontzetting welke de gansche stad had aangegrepen; die toegesnelde menigte alles in een woord, zette aan dat ontzettend schouwspel, zoo onder den wal der stad, een allerdeerniswaardigst voorkomen bij."

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 Oct. Wie den minister de Falloux zal opvolgen is nog niet bekend. De *Moniteur* bewaart een eerbiedig stilzwijgen; en het valt niet moeijelijk op te merken dat onder het publiek een algemeen *malaise* en onder alle partijen ongerustheid heerscht.

De minister de Falloux heeft terstond na zijne komst te Parijs, en alvorens naar het zuiden te vertrekken, zijne opwachting bij den President gemaakt en dezen tevens zijn ontslag ingediend. De President had hem met de meest mogelijke voorkomenheid ontvangen en hem zijn hartelijken dank gezegd voor zijne tien maanden trouwe dienst. De Falloux heeft den president van zijnen kant eene hulde willen bewijzen door het indienen zijner demissie uit te stellen tot na het sluiten der debatten over de zaak van Rome. Hij heeft hierdoor willen te kennen geven dat hij den brief van 18 Aug. beschouwt als een incident bestemd om geheel op zich zelf te blijven staan, en dat hij de moeijelijkheden toen niet heeft willen vermeerderen door eene aftreding, die toenmaals op velerlei wijzen zou zijn uitgelegd geworden. Thans is die demissie in aller oogen waardig en edel. De tijd dien de Falloux in het ministerie heeft zitting gehad, zal eene der schoonste bladzijden zijn in de geschiedenis der Fransche staatkunde. Die minister blonk er in uit door zijne ridderlijke denkbeelden, zijn moed, zijne grondige kennis en door zijne welsprekendheid die ten allen tijde een diepen indruk zal achterlaten.

De *Univers* meldt dat de behandeling van het wetsontwerp over het onderwijs waarschijnlijk zal uitgesteld worden ten gevolge van de aftreding van de Falloux.

— Onze brieven uit St. Petersburg melden, dat kei-

zer Nikolaas de uitdrijving der vlugtelingen als een *fait accompli* heeft aangenomen. Hij wilde er niet op terugkomen. De vereeniging van Widdin zal ontbonden worden; alle soldaten en onderofficieren zullen weder in hunne respective plaatsen treden. Over het lot der officieren zal worden beslist. Keizer Nicolaas heeft tot uitdrukkelijke voorwaarde gesteld dat Turkije zijn staatkundig stelsel zou aannemen. Het *Journal de St. Petersbourg* bevestigt dit berigt in allen deele.

(*Assemblée Nationale.*)

— De openbare aandacht is sterk gespannen op het gedrag van den minister Dufaure ten opzigte der ambtenaren, en op zijn tegenstand aan de afzettingen in massa, die men van hem eischt; ziedaar het terrein waarop de strijd eerlang beginnen en beslist worden zal.

— Dufaure heeft aan de prefekten der departementen eene circulaire gerigt, waarbij hij hen aanspoort, om een onderzoek in te stellen naar de voortgangen van het socialismus ten platten lande en naar de begrippen der onderwijzers van lageren rang.

— Ll. Donderdag is een man van een der torens van de Notre Dame alhier, afgesprongen; een oogenblikkelijke dood was daarvan het gevolg. Boven op den omgang van den toren had hij twee brieven nedergelegd, in welke hij zijne moeder vergiffenis vroeg voor de smart, welke hij haar door zijn zelfmoord aandeed.

— Il. Zondag is te Rijssel plegtig onthuld het beeld van den generaal Negrier, die in de ongelukkige Junijdagen den opstand zoo moedig het hoofd geboden had en bij die gelegenheid sneuvelde.

— Men verzekert dat de Eerw. de Dreux-Brézé, kanunnik-honorair en voormalig vicaris-generaal van Parijs, benoemd is tot bisschop van Moulins.

— De bisschoppen der Kerkelijke provincie Parijs zijn thans in het aartsbisschoppelijk palais vergaderd om de laatste hand te leggen aan de Synodale brieven en andere werkzaamheden, die de aanvulling uitmaken van het laatst aldaar gehouden concilie.

— De Brignole-Sale, gewezen gezant van Sardinië te Parijs, is in die zelfde betrekking te Weenen benoemd.

MADRID, 23 October. De ministerieele werkzaamheden gaan weder hun gewonen gang. De *Nacion* zegt dat er in wel onderrigte kringen spraak is dat de hertog der Overwinning, Espartero, benoemd zal worden tot president van den senaat, gedurende de aanstaande zitting. Men zegt thans dat de jongste paleis-opstand te Madrid reeds lang te voren was beraamd en dat Spaansche vlugtelingen in Fransche grensdorpen wonende daaraan veel hebben toegebragt.

ENGELAND.

LONDEN, 27 October. Het centrale crimineele hof alhier heeft gisteren de echtgenooten Manning ter dood veroordeeld, wegens moord gepleegd op een ambtenaar van den spoorweg.

— Berigten van Panama aldaar per *Empire-City* aangebragt met 159 passagiers en voor *f* 1.250.000 stofgoud uit Californie, melden dat in de baai van San Francesco de vlaggen van alle natiën wapperen. Er ligt eene aanzienlijke koopvaardij vloot, metende te zamen 61.000 tonnen. In Augustus alleen waren in Panama aangekomen 3893 landverhuizers naar Californië. San Francisco wordt zigtbaar vergroot en verfraaid; in plaats van tenten en ellendige hutten verrijzen fraaije gebouwen en prachtige winkels als bij tooverslag en alle voorwerpen van smaak en weelde zijn er thans voorhanden. De tijdingen van de mijnen blijven zeer gunstig; ieder werkman vindt dagelijks door een gerekend voor 45 piasters aan stofgoud. Een genootschap, dat ondernomen had aan den loop der rivier de Sacramento, eene andere rigting te geven, heeft in de drie eerste dagen na deze bewerking voor *f* 40.000 goud verzameld. De gezondheidstoestand in het goudland laat evenwel veel te wenschen over, de koortsen slepen er dagelijks velen ten grave; ook vereischt de goudinzameling ongeloofelijk veel moeite en inspanning.

De met de jongste overlandpost ontvangen berigten uit Canton behelzen de belangrijke tijding, dat de gouverneur van Macao den 22sten Augustus even buiten die stad door eenige Chinezen vermoord is geworden; dat de Portugesche bezetting daarop, na het ombrengen van eenen mandarijn, vijandelijkheden tegen de Chinezen begonnen was, en een hunner forten vermeesterd had, waarbij 74 Chinezen het leven verloren hadden; en dat van Hongkong, op ontvangst der tijding van het gebeurde, onmiddelijk eenige Engelsche en andere Europesche oorlogs-vaartuigen, die zich juist aldaar bevonden, naar Macao gestevend waren en er manschappen tot bescherming der stad aan wal gezet hebben. Men vreesde dat het gebeurde voor de Europesche belangen in China in het algemeen, zeer nadeelige gevolgen zou kunnen na zich slepen.

DUITSCHLAND.

MUNCHEN, 27 Oct. Onze *N. M. Ztg.* bevat een ontwerp van rijksconstitutie, dat veel aandacht verdient, omdat het de vorderingen, zoowel der vorsten als des Duitschen volks schijnt te kunnen bevredigen. Het gaat vergezeld van eene inleiding, ten bewijze van de onbruikbaarheid der Pruissische rijks-constitutie, alsmede van de onmogelijkheid, om den voormaligen bondsdag weder in zijnen ouden vorm te herstellen. Volgens dit ontwerp zou Duitschland een bondsstaat vormen, waarin mede Oostenrijk zou opgenomen worden. Elke staat blijft in het genot zijner onafhankelijkheid, in zooverre die niet door de bonds-constitutie is beperkt.

De opperste leiding der Duitsche aangelegenheden, in zake van oorlog, handel, zeevaart enz., zal toevertrouwd worden aan een bondsregentschap, bestaande uit 7 leden, waarbij Oostenrijk, Pruissen en Beijeren elk door een gevolmagtigde, Wurtemberg, Baden en de beide Hohenzollern-vorstendommen, te zamen door een, Saksen en de Saksische vorstendommen door een, Hanover, Brunswijk, Oldenburg, Mecklenburg, Holstein en de Hanze-Steden, te zamen door een, Keurhessen, Darmstadt, Nassau, Homburg, Luxemburg en Limburg, alsmede Waldeck en Frankfort, insgelijks door een gevolmagtigde zouden vertegenwoordigd worden. Deze 7 leden van het regentschap worden voor hun leven benoemd. Het voorzitterschap bij hetzelve wisselt af tusschen Oostenrijk en Pruissen; de voorzitter voert den titel van regent van Duitschland en Keizerlijke Hoogheid.

Dit regentschap regeert met medewerking van en in overeenstemming met eenen bondsraad of 1ste kamer, zamengesteld uit vertegenwoordigers van alle onderscheidene Duitsche staten en een volkshuis of 2de kamer, waartoe iedere Duitsche staat, telkens voor 30,000 zielen éénen afgevaardigde zendt; kleinere staten, wier bevolking dit getal niet bereikt, zenden te zamen 1 afgevaardigde. Deze afgevaardigden worden voor den tijd van 4 jaren gekozen overeenkomstig eene kieswet, waarvan het ontwerp nader zal medegedeeld worden. Geen afgevaardigde kan te gelijkertijd lid der beide kamers zijn. Elke kamer heeft het regt wetten voor te stellen, klagten in te brengen, enz. — Een bondsbesluit kan enkel door de toestemming der beide kamers kracht van wet erlangen. De grondregten des Duitschen volks, zoo als die door de nationale vergadering vroeger waren erkend en aangenomen, worden in stand gehouden, met uitzondering van eenige paragrafen, die in gemeenschappelijk overleg der beide kamers, eene nadere wijziging zullen hebben te ondergaan. Het ontwerp bevat nog een aantal andere even vrijzinnige als wel doordachte bepalingen, die mede moeten bijdragen om aan dit plan vele aanhangers in Duitschland te verzekeren.

— Men schrijft uit Hamburg 25 Oct.: Eergisteren had alhier een luisterrijk banket plaats ter eere van de hier aanwezige Hongaren; ongeveer 200 personen namen daaraan deel. Klapka en de overige Hongaren gaven bij deze gelegenheid als hunne meening te kennen, dat Görgey van den beginne af zonder eenige geestdrift voor de zaak des vaderlands geweest is en door eigenbaat en eerzucht gedreven, zich zonder werkelijke noodzakelijkheid, met zijne 40,000 man aan de Russen overgegeven heeft. Aan de vaderlandsliefde van Kossuth lieten zij regt wedervaren, doch beschuldigden hem, dat hij de zaak noodeloos verder gedreven heeft dan noodig was, en door zijn vasthouden aan den republikeinschen regeringsvorm, eene gunstige bijlegging der zaak door Engelands en Frankrijks tusschenkomst, ligtzinnig verhinderd heeft.

WEENEN, 25 October. Volgens geruchten zullen de troepen in deze stad en omstreken aanmerkelijk vermeerderd worden.

— In 1851 zal hier eene groote tentoonstelling der nijverheid gehouden worden in navolging der Londensche.

— Het valt niet te ontkennen, dat men zich in deze oogenblikken alhier alle moeite geeft om de vriendschappelijke verhouding met Frankrijk te bevestigen en te versterken. Zoo heeft men voor eenige dagen op aanzoek van de Beaumont, twee Franschen en een Pool, die als zwaar gecompromitteerd sedert de October-gebeurtenissen alhier in hechtenis waren, vrijgelaten en van passen naar Frankrijk voorzien.

— Onze stad verkeert nog altijd in staat van beleg. De militaire autoriteit heeft den boekhandelaars aangezegd dat alle geschriften voor den druk aan de *censuur* moeten onderworpen worden.

ITALIE.

Uit Turijn wordt gemeld, dat de komst van Santa Rosa in het kabinet veel genoegen geeft en als een teeken van bevrediging werd aangezien. Over het algemeen schijnt de vrees voor hevige botsingen in Piemont geweken te zijn.

De *Ami de la Religion* bevat een brief uit Rome 14 October, waarin de volgende belangrijke zinsneden voorkomen:

»Wij zien ons tegenover twee opmerkelijke feiten: het *motu proprio* van 12 September, en de amnestie van den 9 derzelfde maand.

»Men heeft in Frankrijk reeds veel gesproken over het *motu proprio*, maar wat men niet genoeg kan herhalen, is dat dit pausselijke akte stuk, als programma beschouwd — en het heeft zich nimmer aangekondigd met de aanmatiging van iets anders te willen zijn — de gematigde lieden van Rome ten eenemale voldoet. Men zegt dat de Fransche gezant gemeend heeft tegen dat document vertoogen of eene soort van protest te moeten inleveren, om aan den inhoud zijner instructiën te voldoen; het is niet minder waar dat dit stuk de eenige hervormingen belooft, die het Romeinsche volk in staat is te erlangen, de eenige die geëvenredigd zijn aan deszelfs behoeften en antecedenten.

»Men kan zonder onbillijk te zijn, het manifest van den 12 September niet op eene onbepaalde wijze waarderen; zijne waarde zal afhangen van de organieke wetten die het belooft. Tot zoolang moet men zijn oordeel deswege opschorten en al zijne pogingen aanwenden om aan die wetten al die volmaaktheid te geven waarvoor zij vatbaar zijn. Het is zoozeer in strijd met de waarheid, te zeggen dat de H. Vader in deze omstandigheden verontrust wordt door wantrouwende denkbeelden jegens Frankrijk, dat men verzekert, dat het reeds eenige maanden geleden is, dat hij aan de Fransche regering had verzocht hem eenige mannen te zenden met speciale grondige kennis toegerust van het administratief beheer, ten einde zich door hunnen raad te laten voorlichten. Wij hebben daarop te Rome zien aankomen Boulatignier en Frémy; de eerste, een oud-lid der Constituerende Vergadering en thans staatsraad; de andere een volksvertegenwoordiger in de Wetgevende Vergadering en voormalig secretaris-generaal van het ministerie van binnenl. zaken. Deze beide heeren zijn naar Napels vertrokken op uitdrukkelijk verlangen, zoo men zegt, des H. Vaders. Het is niet mogelijk aan Frankrijk een duidelijker blijk van welwillendheid en vertrouwen te geven.

»De reden van mistasting der Fransche regering in de zaken van Rome is gelegen in eene onwetenheid van de ware verhouding tusschen de Kerk en het Pausschap. Het had zich ingebeeld dat het door 't opwekken van geestdrift en door de omstandigheden eenige voordeelen had kunnen behalen, ten einde zich zegevierend voor de Vergadering en voor de natie te vertoonen; doch dit was niet mogelijk bij de gewone bedaardheid en voorzigtigheid van het Pausselijk hof.

»Wat de amnestie betreft, zou ik de politici van den *National* en der socialistische dagbladen voorzeker vreemd doen opkijken, wanneer ik hun zeide dat de amnestie in mijn oog het bewijs is van de opregtheid en regtschapenheid van het Romeinsche bestuur; en echter is dit niets minder dan waar. Het gebeurt maar al te dikwijls dat zulke acte-stukken veel meer beloven dan zij geven. Hier heeft echter juist het tegendeel plaats gehad. Eigenlijk is hier in de daad geen amnestie noodig geweest, want om staatsmisdaad heeft er geene enkele arrestatie plaats gehad, en het Pausselijk gezag heeft met de grootst mogelijke bereidwilligheid toegestemd in het afgeven van paspoorten door de Fransche gezagvoerders; en weet men eigenlijk wel hoe hoog het cijfer zijn zal dier zoo veel gerucht makende emigranten? Het zal geen driehonderd personen te boven gaan, en zulks na acht maanden geweld en teugelloosheid. Men moet bekennen dat indien Frankrijk met transportatie straft, het dan veel strenger te werk gaat. Men verliest bovendien in 't algemeen te zeer uit het oog dat de meesten van hen op wien deze maatregel van verbanning is toegepast, bijna allen oude ondankbaren zijn die vroeger van de amnestie hadden gebruik gemaakt en die aan Pius IX den terugkeer in hun vaderland te danken hadden."

BELGIE.

BRUSSEL, 29 October. De Cursussen van de Katholijke universiteit te Leuven zijn den 16 dezer maand begonnen. Het aantal studenten is dit maal zeer aanzienlijk, zijnde er reeds meer dan 470 ingeschreven.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 30 October.

De gisteren gehouden veiling van Romeinsche Hennep is als volgt afgeloopen: 78 bondjes P. C. verkocht *f* 49 a 49½; 16 bondjes B verkocht *f* 45½; 24 bondjes G. verkocht *f* 50¼ a ½.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 29 Oct. Tarwe. Puike, drooge en blanke *f* 8, 8,10, 8,20; de overige naar kwaliteit en droogte van *f* 6,80 tot 7,90; jarige puike van *f* 8,20 tot 8,40, middelbare van *f* 7,60 tot 8 per mud; Poolsche: 157/2 ℔ bonte *f* 284 en 162/2 ℔ witte *f* 305; nieuwe roode *f* 5 a 10 lager; in entr. 161/2 ℔ j. Neder Rijn *f* 250; 160/2 ℔ dito Kleefs. *f* 240; 156/2 ℔ dito Rijn *f* 228; 160/2 ℔ n. Kleefs. *f* 234; 162/2 ℔ j Hoogl. Kleefs. *f* 270; 162/2 ℔ nieuwe dito *f* 255, *f* 260; 161/2 ℔ j. Kleefs. *f* 265; 159/2 ℔ dito Bovenl. *f* 247 en 159, 160/2 ℔ nieuwe dito *f* 234, 235. — Rogge. Nieuwe Zeeuwsche en Vlaams. puike *f* 4,70 tot 4,90; Overmaasche *f* 4,40 tot 4,60; 155/2 ℔ Wolgast *f* 152; 151, 153/2 ℔ n. Rijn *f* 138, 145; 145, 146, 147/2 ℔ j. dito *f* 130, 132, *f* 135 en 150/2 ℔ Pommer *f* 134. — Garst nieuwe Zeeuws., Overmaasche en Flackeesche puikste winter van *f* 4 tot 4,10, de overige van *f* 3,70 tot 3,90; de beste Zomer van *f* 3,50 tot 3,60, mindere van *f* 3,30 tot *f* 3,40 per Mud. — Haver: Zeeuwsche en Overmaasche korte van *f* 2.40 tot 3.20, lange van *f* 1.90 tot 2.50, per mud. — Boekweit:

140/2 ℔ nieuwe N. Brabandsche *f* 140, 143, 145; N. Vlaamsche *f* 135, 140; N. Rijn *f* 134, 136, 138, 140; N. Limburger *f* 130; jarige Groninger Veen *f* 130. — Paardenboonen: Zeeuwsche en Overmaassche van *f* 4,10 tot 4,40. N. Duivenboonen *f* 5 tot 5,40. N. Witteboonen, Zeeuwsche *f* 5 tot 6.20. Walchersche *f* 7, dito bruine *f* 5.60 tot 7.20 per mud — Erwten: N. Zeeuwsche en Vlaamsche graauwe van *f* 5.80 tot 6.50; dito Geldersche van *f* 6.50 tot 8, puike N. Zeeuwsche en Walchersche blaauwe van *f* 5.50 tot 5.80; mindere van *f* 5 tot 5.40; groote van *f* 6.80 tot 8; Nieuwe Zeeuwsche witte van *f* 5.25 tot 5.80 per mud. — Koolzaad; puik Zeeuwsch gestort 70 ℔ vl., minder dito in zakken 63, 66 ℔ vl.; Flackeesch in zakken 59, 63 ℔ vl.; en Altena gestort 68 ℔ vl. — Lijnzaad; 112 ℔ Riga Steppen *f* 265; 108 ℔ Petersburger *f* 252. — Hennepzaad: Nieuw Inlandsch *f* 170.

SCHIEDAM, 29 Oct. *Moutwijn f* 11.50. — *Jenever f* 15.00; Amst. Proef *f* 16.25.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 22 tot en met 27 Oct., zijn geweest als volgt:

Aanvoer:

Tarwe L. 109, 6 M. — Boekweit L. 2, 5 M. — Rogge L. 13. — Linzen L. 2. — Rijst 145251 ℔.

Uitvoer naar Zee:

Boonen L. 12½. — Erwten L. ½. — Haver L. ½. — Meel 609 ℔.

Doorvoer naar Zee:

Tarwe L. 84½. — Meel 110 ℔.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			29 OCT. 4½ u.	gebl.	30 OCT. 4½ u.			gebl
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.		53 1/16	53 1/16	à	53 3/16	53 1/16
Dito Dito	3	»		62 15/16	62 15/16	»	63	63
Dito Dito op resc.	3	»				»		
Dito Dito	4	»		82¼	82¼	»	82½	82 5/16
O. I. Leening	4	»		84⅞	81⅞	»		
Amortis. Syndic.	3½	»			82⅜	»	82¾	
Handel-Maatschappij	4½	»				»		
Haarlemmermeer	5	»				»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»		80½	81	»	81½	
Aand. Holl. S. M.		»				»		
BELGIE,	»	»				»		
Dito	2½	»			45 15/16	»	45⅞	
Dito bij Rotschild	»	»		45¾	45¼	»	46	46
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»		10 5/16	10 5/16	»		
Dito Dito van 510 £	5	»		10 5/16	10 5/16	»		
Dito bij Dito onb. st.	5	»		9¾	9¾	»		
Dito	3	»		35⅝	35⅜	»		
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»		26½	26 11/16	»	26 15/16	26¼
Coupons Ardoins		»		7 11/16	7⅝	»		
Passive		»			8⅜	»		
Fransche Uitgest.		»				»		
PORTUGAL, te Londen	3	»		32⅞	33⅛	»	33⅜	
Dito Dito	4	»		84¼	84 7/16	»	34⅛	34¼
Dito Ex Coupon		»				»		
Dito Dito		»				»		
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»				»		
RUSL. Ob. H 1798 en 1816	5	»		103⅜	103⅜	»	103½	
Dito Dito 1828 en 1829	5	»		103⅛	103⅛	»	103¼	
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»		93⅛	93¼	»		
Dito bij Hope	4	»		84⅛	83⅞	»		
Dito bij Stieglitz en C°.	4	»		83⅛	82⅜	»	83	
Cert. te Hamburg	5	»			97	»		
Inschrijving in Assignat.	6	»				»		
Cert. van Dito	6	»		64¼		»		
POLEN, Certific.	4	»				»		
Dito Aand. met Loten fl 300		*f*				»		
Dito Dito fl 500		»				»		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.				»		
Dito Bank-Actiën				8⅜		»		

Oost., Met. 5 pc. 84, ½; 2½ pc. 43⅜, 9/16; Nieuwe 88, ¼; Obl. Goll 5 pc. 87; Pruissen, Aand. 1832 178; Fransche 3 pc. 51 13/16, 52 1/16; Louis. 5 pc. 93; Mexico 5 pc. 25, 5/16; Peru 4 pc. 52.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56⅜; Zigt Parijs 56⅝; 2/m. Londen 12,—; Zigt Londen 12,05; 2/m. Hamburg 34 13/16; Zigt Hamburg 34 15/16; 3/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,84.

BUITENLANDSCHE EFFECTEN.

ANTWERPEN, 29 Oct. Belg. leen. 2½ pc. 48⅜, 5 pc. 95¼; 4½ pc. 87⅞; Spanje Ard. 5 pc. 10⅛; Binnenl. 3 pc. —; Coupons —; Rom. Leening 76⅜.

WEENEN, 26 Oct. Met. 5 pc. 94⅝; id. 4 pc. 77; 2½ pc. 48⅞; Bank-Actien 1202; Lot. fl. 250, 113¼; id. fl. 500, 161.

HAMBURG, 27 Oct. Rusl. Engels. leening 104½, Cert. bij Stiegl. 4 pc. 84¼; Spanje, Ard. 5 pc. 9; id. Binnenl. 3 pc. 25⅛.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 30 Oct. Volgens brief van Kapt. Verschuur, voerende de bark Henricus Gerardus, van Padang herwaarts gedestineerd, was bij gisteren met N O. wind kruisende onder Egmond, met een loods aan boord; de ekwipaadje en passagiers waren welvarende.

— Volgens brief van Kapt. de Jong, voerende het schip Jupiter, in dato Sourabaija 19 Augustus, had het schip op de uitreis aan beide boegen het koper verloren, en moest, na gedane inspectie, kielen, waarmede hij hoopte tegen het einde der maand gereed te zijn.

ROTTERDAM, 29 Oct. Het schip Drie Maria's, kapt. Verbeck, zou den 14 September van China herwaarts vertrekken.

WINDAU, 13 Oct. Het schip de Goede Hoop, kapt. Mulder, van Amsterdam naar Riga, is den 9 dezer, na zware schade bekomen te hebben, 9 wersten bezuiden deze haven gestrand, doch het volk gered en een gedeelte der inventaris benevens het goed van het volk geborgen.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 29 Oct. Lord John Russell, (s.) Londen. - Magnet, (s.) id. - W. Oakes, Iris, Seaham. - C. Henderson, Elisa Lomer, id. - J. Maas, Luna, Riga. — Gisteren nog: H. R. Veling, Catharina, Newcastle. - W. Meeter, Koning Willem II, (s.) Hull.

VLIE, 28 Oct. A. H. Oldenburger, Gerritje Koumans, Newcastle.

HELVOET, 29 Oct. D. H. Hazewinkel, Delia, Riga. — Voor de wal: J. Buss, Jonge Jan, Batavia. - J. Teijgeler, Marie Julie, id. — Gisteren nog: J. Lee, Citij of Rotterdam, St. Davids. - H. Cross, Clara, Hull.

BRIELLE, 21 Oct. Sir Robert Peel, (s.) Londen. - Norfolk, (s.) Goole.

UITGEZEILD:

TEXEL, 29 Oct. A. Dijkema, Broedertrouw, Smirna. - W. Kiers Kok, de Hoop, Triest. - H. J. Kuijper, Anna Augusta, id. - L. C. de Vries, Jonge Walrave, Livorno. - H. H. Oldenburger, Hendrika Margaretha, Genua. - G. de Boer, Helena Catharina, id. - J. Manschip, Jaung Livelij, Cherburg. - L. M. Lavandera, Sombra, Baijonne. - S. G. Bakker, Catharina, Londen. - L. J. Visser, Maria, id. - J. H. Waterborg, Carsina, id. - H. Haraldsen, Fraternité, Drammen.

VLIE, 28 Oct. J. D. Flik, Geerdina Beerta, Whitbij. - N. J. Holm, Hoppett, Stockholm. - D. L. Geest, Gouverneur van Ewijck, (s.) Hamburg.

HELVOET, 29 Oct. H. C. Kool, Maracaibo, Curaçao. - B. G. Lambach, Vrouw Johanna, Wilmingt. - W. van Alewijn, Helena, Triest. - J. R. de Boer, Henrica, id. - L. Jongebloed, Vrouw Maria, Genua. - M. Roval, L'Antoinette, St. Brieux. - J. Kindahl, St. Catharina, Londen. - J. Lamb, Sisters, id. - G. Britt, Rotterdam Packet, Rijo. - H. J. Smith, Marchina Bosscher, Portsm. - A. Clair, Prince Albert, Plijmouth. - W. Darnell, Susanna, Leverpool. - J. Howes, Trij, Newrie. - J. Graham, Anthias, Glasgow. - C. Chudligt, Paragon, Newcastle. - C. Ward, Jane Jackson, id. - A. Taijlor, Astrea, Sunderland. - J. Thompson, Thomas, Yarmouth. - E. Taijlor, Elisabeth, id. - G. Jackson, Laura, Hull. - T. Molenij, Maese, id. - Suffolk, (s.) id. - F. Luwson, Amelia, id. - J. Ford, Emerald, Ipswich. - G. Brose, Caronnia, Libau. - P. S. Rosler, Nornen, Bergen. - C. H. Ahrens, Maria, Avontuur.

MAASSLUIS, 29 Oct. W. Hopkens, Three Brothers, Maidston.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 14en Oct. op 37° N. Br., 36° W. Lengte: Adida Willemina, Kapt. Berk van Tjilatjap n. Amst.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BALTIMORE, Talhot, Georgia: 100 v. Tabak, W. Beckeringh, 171 b. Schors, P. T. Bicker; 342 v. Tabak, 165 v. dito, 171 v. Steelen, 10 k., 7 v. Koopmanschappen, Order.

NEW-YORK, Eckersberg, Drafna: 46 z. Koffij; 500 m. Cassia-Lignea, Ubel en Sillem; 424 b. Katoen, Bunge en Comp.; 100 v. Meel, 157 ton. Olie, W. t. M.; 100 v. Potasch, Gebhard en Comp.; 50 v. dito, 55 v. Paerlasch, 100 v. Harst, F. Gallenkamp; 25 oksh. Schors, Cramerus en Comp.; 169 v. Rijst, 800 v. Harst, 21 v. Paerlasch, Lefort en Vercken; 2400 st. Pijpstaven, H. G. T. Crone; 9600 st. Pijpstaven, 106 vtjs. Harst, 50 b. Katoen, Order.

MALAGA, Hunken, St. Andrew: 7 f. Gedistelcerd, 2 f. Wijn, 497 v. Rozijn, 825/1, 100/2 m. Rozijn, 8815 k. Rozijn, 159 k. Citroenen, 20 k. Oranjes, Order.

CAEN, Beziers, Emile Angelo: 2073 hect. Koolzaad, Deickman en v. Rath.

RIGA, Zeplien, Trident: 1 lad. Hout, L. Hoyack en Co.

RIGA, Camminga, Marie und Fannij: 1 lad. Masten, L. Hoyack en Comp.

DANTZIG, Schmidt, Annegina Engelina: 44 l. Rogge, L. Hoyack en Comp.

SCHEEPS-VRACHTEN.

St. PETERSBURG, 12 Oct. Naar Amsterdam *f* 32; naar Antwerpen, *f* 36, voor Stukgoed.

RIGA, 22 Oct. Naar Amsterdam, onder Nederlandsche vlag, *f* 17 met *f* 1 voor lijnzaad, 23 3/4 ct. voor Balken; naar de Maas, onder Nederlandsche vlag, *f* 18 voor Rogge. *f* 16 voor Garst, beide met *f* 1; naar Purmerend, Groningen, Harlingen en Edam, 22½ ct. voor Balken.

PILLAU, 22 Oct. Naar Amsterdam, *f* 21 à *f* 23 voor Rogge.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 29 October in lading naar:

Keulen.	H. Kalfs, Cölln No 2.
»	J. Hell, Johanna.
Maintz.	P. Krancher, Maintz No. 1.
Ludwighaven.	W. Lintz, Herman.
Duisburg.	J. Otten, Johanna.
Manheim.	J. Kroll, Stoltenfeltz.
Straatsburg.	J. Arnheiter, Frankfort No. 8.
Dusseldorp, *Neuss* en *Urdingen*.	H. Meeuwsen, Niederrein No. 5.
Wesel en *Urdingen*.	P. J. Balk, Vr. Rebecca.
Frankfort en *Coblentz*,	J. B. Rau, Frankfort No. 27.

Rijnhoogte *Arnhem*, 29 Oct. 1 el 3 duim.
Keulen, 29 » 6 voet 2 »

VERKOOPING DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 29 October, in het O. Z. Heeren Logement.

No. 1. Een Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, No. 5110; *f* 13950, *f* 50, Opgehouden.

2. Een Huis en Erf, Leliegracht, No. 2575; *f* 11450, *f* 50, Opgehouden.

3. Twee Huizen en Erven, Spiegelstraat, No. 3219 en 20; *f* 5975, *f* 25, Opgehouden.

4. Een Huis en Erve, Rozenboomsteeg, No. 3681; *f* 2975, *f* 25, Opgehouden.

5. Een Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, No. 5115; *f* 12450, *f* 50. } *f* 17000, *f* 100, Opgehouden.
6. Een Pakhuis en Erf, naast Perceel No. 5, No. 5114; *f* 3800, *f* 700. }

8. Een Huis en Erve, Nieuwendijk, No. 1317; *f* 3800, Opgehouden.

9. Een Huis en Erven, Zanddwarsstraat, No. 3775 en 76; *f* 3225, *f* 20, H. Heije.

10. Een Huis en Erve, Zwanenburgerstraat, No. 4444; *f* 1000, J. F. Schutte.

11. Een dito, Oude Schans, No. 3191; *f* 4250, *f* 275, P. Baay, Jr.

12. Een dito, Roomolensteeg, No. 5471; *f* 1650, *f* 25, R. W. Hartgerink.

13. Een derde in een dito, Regt-Boomsloot, No. 3346; *f* 375, *f* 2, C. H. Heije.

14. Een Huis en Erve, O. Z. Achterburgwal, No. 1424; *f* 2525, B. Keuch.

16. Een Huis, Stal en Erven, Goudsbloemstraat, No. 115 en 116; *f* 925, *f* 25, Opgehouden.

17. Een Huis en Erve, Oudekennissteeg, No. 890 en 91; *f* 1725, A. B. van Cooth.

18. Een dito, Dollebegijnsteeg, No. 786; *f* 800, *f* 150, J. B. Plaat.

19. Een Pakhuis en Erve, Krom-Boomsloot, No. 3360; *f* 800, *f* 30, J. W. Meijer.

20. Eene Grafstede in de Walen Kerk, Lr. F, No. 2; *f* 33, *f* 18, J. H. Rocquette.

22. Een dito in de Gereform. Oude Kerk, 13e Laag, No. 186; *f* 24, J. F. Schutte.

23. Een dito, No. 189; *f* 25, Denzelfden.

No. 7, 15 en 21 zijn niet geveild.

TELEGRAPHISCHE DEPECHE.

's Hage, 6 uur, 19 minuten.

Het nieuwe ministerie is benoemd, zie hier hetzelve; Buitenlandsche Zaken en R. K. Eeredienst Mr. H. van Sonsbeeck, Binnenl. Zaken Mr. J. K. Thorbecke, Justitie en Hervormde Eeredienst Mr. J. T. H. Nedermeijer van Rosenthal, Finantien Mr. H. van Bosse, Oorlog Generaal-Majoor Jonkh. J. F. Spengler, Marine de Vice-Admiraal Lucas, Kolonien de Secretaris Generaal Pahud.

ADVERTENTIEN.

(1592) Heden overleed tot onze bittere droefheid onze hartelijk beminde Vader JACOBUS SCHMIDT, in den ouderdom van 81 jaren en 9 maanden, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der stervenden.

NOORDEN, 28 October 1849. J. J. SCHMIDT, *Pastoor.* Uit aller naam.

Le 1er Novembre 1849 paraîtra quotidiennement à La Haye.

LE PUBLICISTE

Journal des Pays-Bas.

Ce journal politique est spécialement consacré aux intérêts neérlandais.

On s'abonne à La Haye au bureau du Journal, rue dite *Assendelfstraat* n° 294, et chez les directeurs des postes et les principaux libraires du royaume.

Prix de l'abonnement par trimestre pour La Haye et la province. 6 florins (1590)

(1578) Bij den Boekhandelaar R. G. J. SLADOOT, te Groningen, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

EUPHRONIMUS,

of: Neêrlands lager onderwijs naar de Grondwet en het gezond verstand, door OTTO ANT. SPITZEN, R. C. Priester te Groningen. Prijs 50 Cts.

Van dit werkje zijn ten gerijve van den handel, Exempl. voorhanden, bij den Heer J. H. VAN SPANJE, te Amsterdam.

Ter perse om binnen kort te verschijnen:

Katholijke Volks-Almanak,

voor 1850.

Derde Jaargang, met vele belangrijke bijdragen van gunstig bekende schrijvers en dichters. (1578)

(1595) IN DEN R. K. BOEKHANDEL

VAN

C. L. VAN LANGENHUYSEN

is onder anderen voorhanden:

PIECX SOUVENIR DES AMES DU PURGATOIRE, pendant l'octave des morts par Mgr. l'Evèque de BELLEY, 13e édition. *f* 0.70

GODVRUCHTIG AANDENKEN aan de geloovige zielen, door Z. H. W. den Bisschop van BELLEY. Holl. vertaling *f* 0.75

GODVRUCHTIGE HERINNERING aan de zielen in het vagevuur. Belgische vertaling *f* 0.40

Tevens is afzonderlijk verkrijgbaar gesteld:

DE REDEVOERING VAN DEN GRAAF CH. DE MONTALEMBERT, ter verdediging van het MOTU PROPRIO. *f* 0.15

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever